

ROSA LUXEMBURG: KUĆE OD KARATA

s njemačkog prevela:

MARTINA MAKEK

FILOZOFSKI FAKULTET,

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

martymakek@gmail.com

Među ruševinama koje se još dime, lokvama krvi i leševima ubijenih Spartakista, heroji reda žure se nanovo uspostaviti svoju vlast. Ebertova vlada grčevito se trudi učvrstiti moć, koja će od sad pa nadalje vladati bajunetom. Po uzoru na Cezara, Ebert nalaže paradu vojnika i potom im izdaje nalog. Stojeći među ranjenima i mrtvima na berlinskom asfaltu, odaje hrabrim trupama državnu zahvalu i naređuje im da osiguraju obranu nacionalne skupštine oružanim snagama. Vrhovni zapovjednik Noske na dnevni red 11. siječnja postavlja odavno poznati program Hindenburga, von Kessela i svih podanika režima Hohenzollerna: 'Na istoku bande Spartakista s uperenim pištoljima, autima obilaze kuće i pljačkaju. Pala je i posljednja maska, ta da se ovdje radi o političkom pokretu, pljačka i razbojništvo otkriveni su kao posljednji i jedini cijevi ovog ustanka'... Strpljenje vlasti je pri kraju, ovsad teško topništvo i strojnice vode riječ. 'Jedinstvo radničke klase valja se okrenuti protiv Spartaka', zaključuje krvlju uprsani laktaroš.

Ovako se Scheidemann i njemu slični nadaju nanovo uspostaviti svoju vlast, uz pomoć kontrarevolucionarne vojske, uz moralnu podršku naroda i leševa berlinskih revolucionara. Ipak, postoji greška u ovoj računici. Vojska i buržoazija, koji danas pomažu Ebert-Scheidemannu da se iskoprcu iz gliba, žele i same uživati u plodovima krvave žetve. Ovi elementi podržavali su 'socijalističku' vlast samo dokle god oni vjeruju da ona, mašući lažnom socijalističkom zastavom ima moć zauzdati masu, 'moralističkim' utjecajem udaviti socijalizam i revoluciju. Sada je ta čarolija prekinuta. Prošli se tjedan raspurio jaz koji zjapi između Ebertove vlasti i revolucije. Danas je jasno da Ebert-Scheidemann može vladati samo bajunetom. Ako je tome uistinu tako, onda će bajuneta vladati i bez Ebert-Scheidemanna. Buržoazija se u potpunosti prepustila javnom zalaganju za diktaturom sablje, potpune obnove starog 'poretka': 'Pobunjenike valja poslati pred sud ili u zatvor' - oglasio je *Tägliche Rundschau*, 'nemaju nikakvo pravo ostati na slobodi... Obnova reda i mira mora biti sprovedena do posljednjeg detalja; policija, koja od 9. 11. jedva da postoji, mora povratiti svoji stari djelokrug i važnost, valja ih ponovo naoružati i dati im potpunu moć.'

Istovremeno objašnjava vođa Noskeove garde, pukovnik Reinhardt: proglasit će opsadno stanje, on nije dužan ni od koga, pa čak ni od vlasti, primati naredbe, on je vojnik i mora odlučivati sam. Treća gardijska pukovnija izjavila je na svoju ruku da je 'odlučna preuzeti Nacionalnu skupštinu oružanim snagama.' U Berlinu i okolici, oficiri uhićuju po vlastitom nahođenju. Ovim se putem kontrarevolucionarna vojska opire Ebertovoj vlasti, i time im poručuje da je namjera bila obratna: Ebert-Scheidemann su trebali buržujima vaditi kestenje iz vatre, a ne buržoazija Ebert-Scheidemannu. Dođe li do toga da buržoazija mora spasiti 'socijalističku' vlast od revolucionarne radničke klase, igra je gotova, tada buržoazija može pomisliti, i to ne bez razloga, da posjeduje sposobnije kandidate za diktaturu sablje od ništarija kakvi su Ebert i Noske.

S treće strane, partija Huga Haasea nastoji povodom ove krize oformiti koaliciju ‘svih socijalističkih smjerova’. Ovo je u skladu sa skrivenom politikom utapanja svih unutarnjih rasprava revolucije, zataškavanja svih nesuglasica i razvodnjavanja borbenosti mase koju Haase odavno provodi. Jedino ‘kompromitirani vođe’ Ebert, Scheidemann, Landsberg, Noske trebaju sići s podija, treba se provesti samo promjena osoba na vlasti, no Scheidemannova politika valja i dalje ostati za kormilom, i pod njom ‘ujedinjeni socijalistički smjerovi’ trebaju zajednički sagraditi novu vlast.

Danas, gledajući tjelesa ubijenih proletera, gledajući krvave orgije Scheidemanna i njegovih pratitelja, Spartakisti deseterostruko više mrze najjadniju politiku kompromisa i izdaje revolucije, na nju mogu odgovoriti samo prezirnim pogledom i stisnutom šakom. Haaseova fraza ‘svi socijalistički pravci’ zapravo znači Scheidemann i Neovisni van. Obnova vlasti Ebert-Haase pod novim imenom, to je sve što USP želi postići pod grandioznim sloganom ‘jedinstva’. I što više psujemo Ebert-Scheidemanna u današnjoj ‘slobodi’, to je sigurniji pod tom paljbom pad stranke USP, koja unatoč naučenim lekcijama, unatoč tome što je 28.12. bila natjerana odreći se suradnje sa Scheidemannom želi povratak toj suradnji, samo pod novim zapovjedništvom.

Tako su se iz trenutne krize izlegle tri kombinacije:

- Ebert i Scheidemann žele zadržati status quo, podržani bajunetama buržoazije,
- USP želi razvoj situacije vratiti na 9. studenoga, na vlast Ebert-Haase, s promjenom isključivo u nomenklaturi.
- Na kraju, Buržoazija želi povratak na stanje prije 9. studenoga, na голу diktaturu sablje.

Sve su tri kombinacije kuće od karata zbog toga što su bazirane na zastarjelim, prožvakanim povijesnim etapama. Revolucija se ne može okrenuti unatrag, ne može se povratiti na 9. studenoga, a još manje na lijepa vremena prije 9. studenoga, a najmanje se ona dâ pod vrškom Ebertovog žezla zakucati u pat poziciju.

Cijeli politički smisao i povijesni sadržaj krize posljednjeg tjedna leži upravo u tome da se revolucija pogura unaprijed koristeći svoju unutarnju moć i logički razvitak kako bi podigla moć proletarijata i uistinu ostvarila socijalizam, usprkos tome što joj politička klima svakim korakom staje na put. Čak i kada bi se sile koje joj se suprotstavljaju nasilnim sredstvima na trenutak i dočepale vlasti, pred daljnjim bi razvojem pobjedničkog marša revolucije one bile potpuno bespomoćne.

To se najbolje očituje u činjenici da ni jedna jedina iole dugoročna opcija ne može biti podignuta na ruševinama ovog tjedna. Štogod nastane sutra ili prekosutra kao rezultat i rješenja krize bit će provizorno, kuća od karata. Čak i da golo nasilje strojnice i dvosmislenost plana kamuflaže USP-a trijumfiraju, ubrzo će im viša sila revolucije, *njena ekonomska borba*, pomrsiti račune.

Revolucija će biti i ostati temeljni problem: temeljni sukob rada i kapitala ostaje na dnevnome redu. I to se pitanje nalazi između dvaju smrtnih neprijatelja, koje se može izboriti samo u borbi, oči u oči, prsa o prsa.

Ruševine i leševi jedva će stići biti odneseni kada revolucija zakorači dalje svojim neumornim svakodnevnim radom. Spartakisti nastavljaju nepopustljivo i snažno svojim putem. Dok broj njihovih palih drugova raste svakog tjedna, broj pristaša raste u stotinama. Dok su pod opsadnim stanjem punili zatvore, pod ‘socijalističkom’ vlasti Ebert-Scheidemanna

oni pune lijesove groblja Friedrichshain. Ali oko nemilosrdnog barjaka revolucije roji se sve gušće i gušće masa proletarijata. Momentalno pojedine skupine padaju u zamku i dopuštaju si opijenost demagogijom i frazom 'zajedništvo', u toj će mjeri jače i uvjerenije biti sutra, nakon novih razočaranja opet će stajati uz jednu partiju, koja ne poznaje ni kompromise ni kolebanja, koja ide svojom povijesno zacrtanom stazom, bez gledanja lijevo-desno, bez brojanja opasnosti i neprijatelja, sve do pobjede.

Objavljeno u Die Rote Fahne (Crveni barjak), 13. siječnja 1919., dan nakon Ustanka Spartaka i dva dana prije ubojstva Rose Luxemburg, ujedno i njezin predzadnji esej.